

EGALITATEA DE GEN ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

DELIMITĂRI CONCEPTUALE

Gender / Gen

se referă la rolurile și responsabilitățile socio-culturale ale femeilor și bărbaților în orice societate. Rolurile se învață, respectiv pot fi modificate în contexte concrete.

Sexul se referă la diferențele biologice ale femeilor și bărbaților, diferențe care sunt predeterminate.

Abordarea integratoare a egalității de gen

în sectorul energetic reprezintă includerea sistematică a necesităților, intereselor și priorităților relevante ale femeilor și bărbaților în toate politicile și activitățile instituțiilor din domeniu.

Stereotipurile de gen

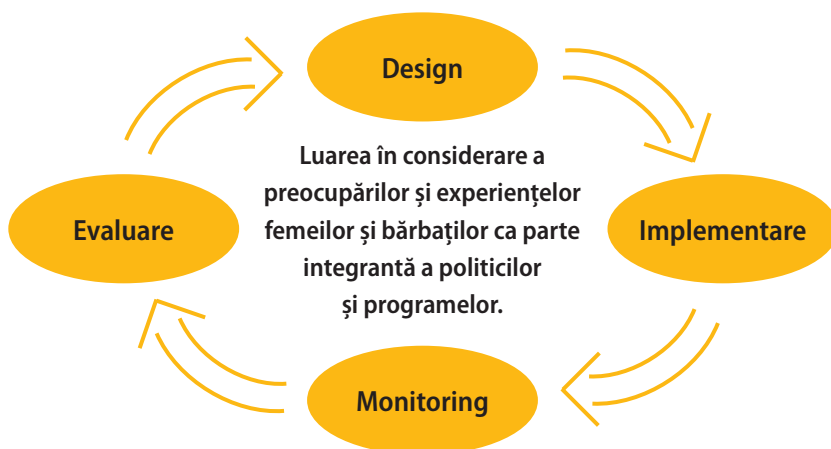
– convingeri, idei, credințe care, limitând femeile și bărbații la rolurile tradiționale, afectează deciziile, valorile și comportamentul acestora în condițiile de adaptare la schimbările climatice.

Integrarea Perspectivei de Gen în planificarea și implementarea programelor

Gender mainstreaming

=

Evaluarea implicațiilor pentru femei și bărbați în orice acțiune planificată

EGALITATEA DE GEN ȘI ENERGIA

Energia este esențială pentru habitusul uman.

Identificarea și abordarea nevoilor femeilor și bărbaților reprezintă elemente critice pentru asigurarea succesului politicii în sectorul energetic.

Respectiv, **integrarea dimensiunii de gen** în politicile energetice poate spori eficiența acestora.

PROVOCĂRI CU REFERIRE LA EGALITATEA DE GEN ÎN SECTORUL ENERGETIC

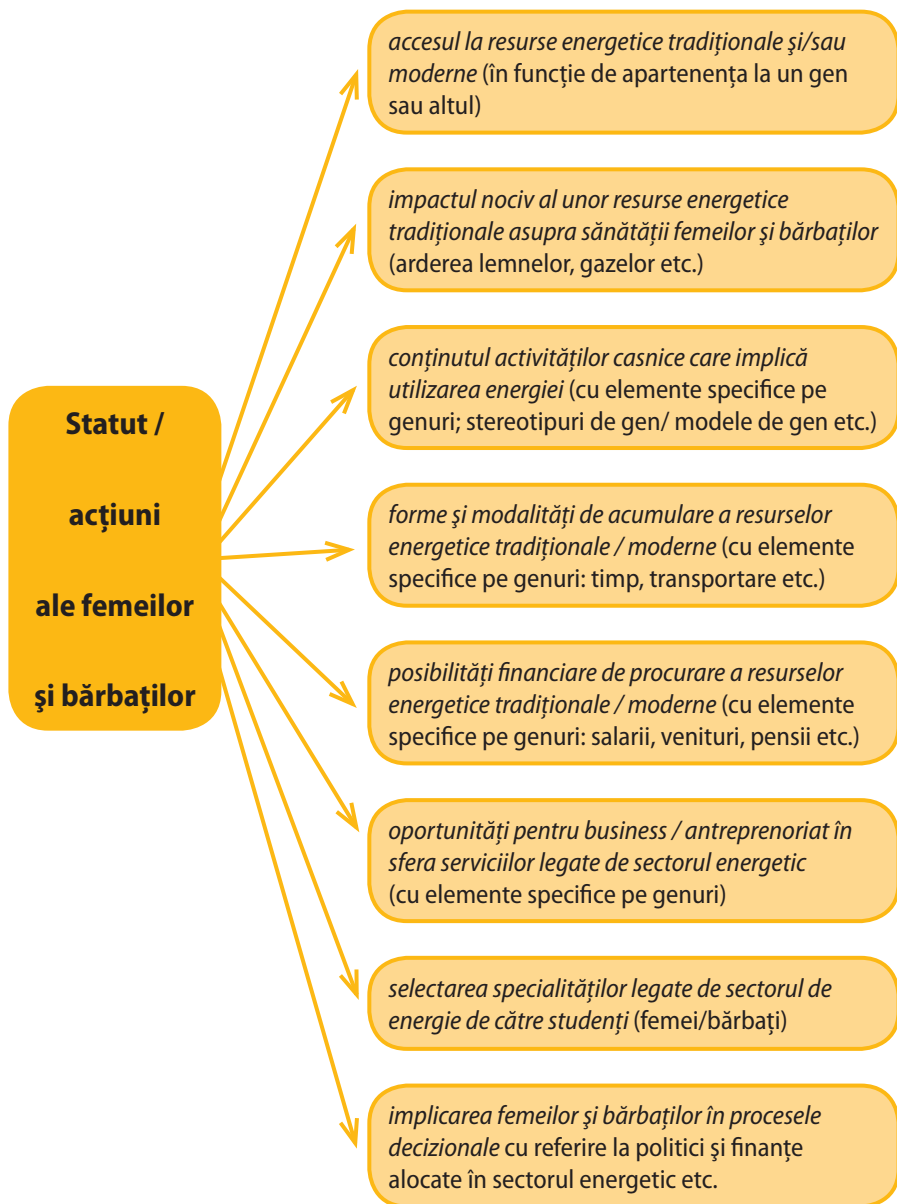
- Grupurile vulnerabile, cum sunt *femeile sărace, în special cele în etate, din mediul rural, se confruntă deseori cu obstacole legate de energie* (colectarea lemnului, care necesită și timp și muncă; deficitul de combustibil) și probleme de sănătate de la arderea și colectarea lemnului - ele fiind producătoare și utilizatoare de energie primară în gospodărie.
- Predominarea ideilor neortodoxe, care tratează femeile doar în contextul rolurilor casnice, al maternității, limitează oportunitățile de viață ale acestora etc.
- Lipsa dimensiunii de gen în politicile energetice poate submina eficacitatea și durabilitatea proiectelor/ politicilor respective.
- Lipsa evaluării impactului de gen asupra Politicii energetice duce la evaluări incomplete ale situației și subestimarea riscurilor, a impactului acțiunilor asupra femeilor și bărbaților.
- Sistemul de învățământ contribuie la reproducerea stereotipurilor tradiționale de gen prin orientarea profesională a tinerilor, limitând accesul fetelor în sectorul energetic etc.

Statistici:

- *Doar 1 din 5 persoane în lume are acces la electricitate*
- *2 milioane de oameni (majoritatea copii și femei) mor din cauza arderii biomasei în casă*
- *Aproximativ 10 milioane de oameni, în mare parte dintre cei săraci și de la țară, au obținut acces la servicii energetice moderne prin proiecte sprijinite de PNUD în ultimul deceniu.*

ELEMENTELE CE VIZEAZĂ DIMENSIUNEA DE GEN ÎN SECTORUL ENERGETIC

TEZE ÎN FAVOAREA EGALITAȚII DE GEN ÎN DOMENIUL ENERGETIC

- Femeile și bărbații posedă un bagaj diferit de cunoștințe/experiență legate de energie, fie prin rolurile lor tradiționale, fie netradiționale (în special, în gospodăriile conduse de femei), sau în calitate de profesioniști în sectorul energetic.
- Respectiv, politicile și intervențiile promovate în domeniu trebuie să țină cont de diferențele de gen, de capacitățile diferite de a anticipa riscul, de ripostă și recuperare.
- Integrarea perspectivei de gen în programe va contribui la îmbunătățirea echității de gen în participare, beneficii și oportunități.
- Eficiența reducerii riscului dezastrelor, precum și a acțiunilor de prevenire, pregătire și ripostă va crește odată cu luarea în calcul a gradului de vulnerabilitate a diferitelor grupuri sociale și de gen.
- Femeile joacă un rol esențial în producerea, distribuția și utilizarea energiei, în special în comunitățile sărace. Valorificarea acestor experiențe ar contribui la realizarea mai eficientă a unor proiecte energetice.

DE CE EGALITATEA DE GEN ÎN SECTORUL ENERGETIC?

- *Un nivel înalt de dezvoltare economică este asociat cu accesul egal al bărbaților și femeilor la resurse (inclusiv energetice), cu diminuarea inegalităților de gen ce țin de venituri etc. Respectiv, abilitarea femeilor devine factor esențial care contribuie la dezvoltarea economică și socială.*
- *Energia este esențială pentru treburile casnice. Dat fiind că femeilor/ fetelor din mediul rural le revine responsabilitatea pentru cea mai mare parte a muncii în gospodărie, accesul la energie induce o diferență semnificativă în calitatea vieții, inclusiv în sănătatea acestora.*
- *Accesul la servicii energetice moderne contribuie la reducerea sarcinilor casnice ale femeilor, oferindu-le mai mult timp pentru alte activități, precum educația, protecția sănătății, activități de antreprenariat și altele.*
- *Pe o scară mai largă, politicile energetice pot cataliza dezvoltarea națională și joacă un rol vital în reducerea sărăciei și în atenuarea efectelor negative ale schimbărilor climatice.*

DE CE EGALITATEA DE GEN, ENERGIA ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Femeile poartă povara invizibilă a crizei energetice: prin timpul și efortul alocat în pomparea apei, transportarea lemnului, prelucrarea agricolă etc..

Ele au nevoie de surse de energie moderne și mai eficiente de îmbunătățire a activității și calității vieții lor, atât acasă, în familie, cât și în afara casei.

Energia în activitățile casnice:

- iluminatul
- prepararea bucatelor
- încălzirea casei
- spălatul
- curățenia
- igiena personală
- îngrijirea copiilor, bolnavilor, bătrânilor etc.

EGALITATEA DE GEN, ENERGIA ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE

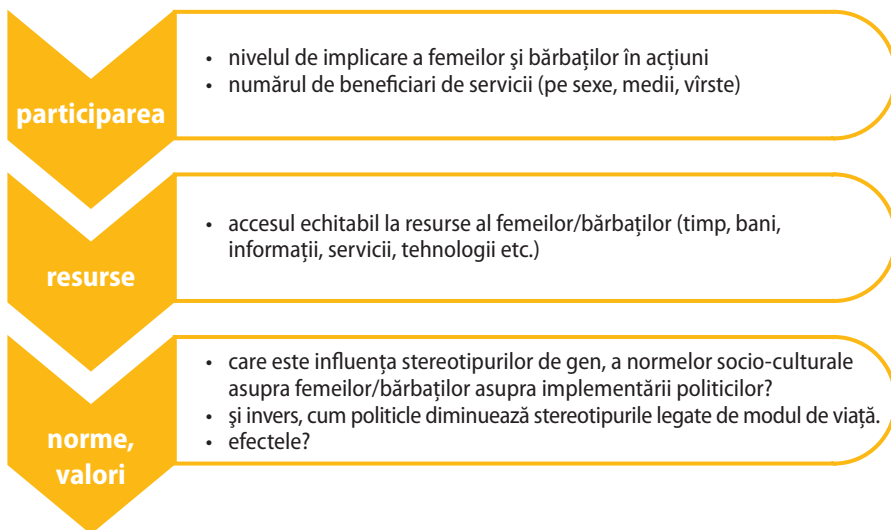
Dimensiunea egalității de gen vizează luarea în considerare a specificului de influențe a factorilor politici, socio-economici, culturali etc. în contextul schimbărilor climatice asupra sănătății și bunăstării bărbaților și femeilor în sectorul energetic

Pe parcursul vieții femeile au acumulat cunoștințe considerabile cu privire la resursele de energie, inclusiv referitoare la metodele de localizare, de acumulare, explorare și depozitare.

Respectiv, femeile sunt nu doar victime ale schimbărilor climei și degradării mediului, dar și agenți activi ai dezvoltării / schimbării.

ASPECTE-CHEIE PENTRU INTEGRAREA DIMENSIUNII DE GEN ÎN POLITICI

RECOMANDĂRI

- Dimensiunea de gen trebuie inclusă în documentele de politici, în procesul de realizare a activităților de adaptare, în alocațiile financiare, în procesul de monitorizare și evaluare a schimbărilor climatice
- Organizațiile locale ale societății civile, în special organizațiile ce reprezintă grupurile vulnerabile, inclusiv femeile, urmează să se implice activ în procesul de consultări publice cu referire la programele de adaptare
- Trebuie fortificate capacitățile de înțelegere și susținere la nivel de guvern și administrație publică locală a intervențiilor privind reducerea riscului schimbărilor climatice prin prisma necesităților de gen
- Domeniul energetic trebuie să ofere servicii energetice accesibile, de calitate, moderne, reducând impactul nociv al unor resurse energetice tradiționale asupra sănătății femeilor și bărbaților
- Sistemul educațional trebuie să contribuie la formarea deprinderilor de supraviețuire în situații de dezastre naturale la fete și băieți / formarea parteneriatelor de gen în toate sferile
- Se impune realizarea unor programe de informare și educare a diferitelor categorii de populație cu referire la impactul schimbărilor climei asupra sănătății și formarea unui comportament responsabil și adecvat al femeilor și bărbaților în caz de catastrofe naturale
- Strategiile de adaptare trebuie concentrate pe fortificarea capacităților adaptive la nivel comunitar și individual etc.

REFERINȚE

- Gender mainstreaming in emergency management: opportunities for building community resilience in Canada // PHAC, Government of Canada, 2008
- Gender perspectives: integrating disaster risk reduction into climate change adaptation // UNISDR, 2008
- Gender sensitive disaster management: a toolkit for practitioners // Earthworm Books, 2008
- Stories from the Pacific: the gendered dimensions of disaster risk management and adaptation to climate change // AusAid, Government of Australia; UNDP, 2009
- Training manual on gender and climate change // Global Gender and Climate Alliance; IUCN; UNDP, 2008
- <http://www.energia.org/who-we-are/why-gender-energy/>
- www.yumpu.com/en/document/view/37764996/pb3-africa-gender-and-energy
UNDP_Training_Module_Gender_and_Energy, 2012

DATE DESPRE PROIECT

Climate Change Office, Ministry of Environment
Republic of Moldova, Chisinau
156a Mitropolit Dosoftei street, office no. 37
Tel./Fax: +373 22 719131

Oficiul „Schimbarea Climei”, Ministerul Mediului
Str. Mitropolit Dosoftei nr. 156 a, biroul 37
MD 2004, Chișinău, Republica Moldova
Tel./Fax: +373 22 719131

